

LÕUNA-JÄRVAMAA KOOSTÖÖKOGU

LEADER toetuste mõju analüüs

Koostaja: Riina Trumm

2022

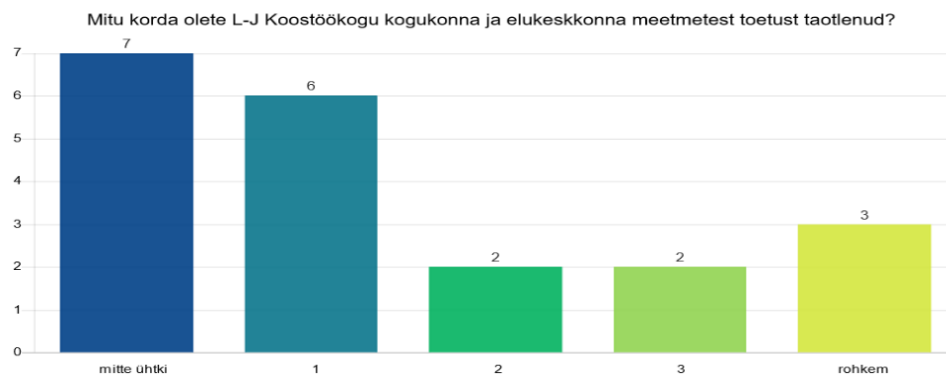
Analüüs on koostatud elektrooniliste küsitluste „Lõuna-Järvamaa koostöökogu kogukonna ning elukeskkonna meetmete mõju hindamine“ ning „Lõuna-Järvamaa koostöökogu LEADER ettevõtlusmeetmete mõju hindamine“ teel laekunud vastuste põhjal.

Analüüsi tulemused annavad aimu elanikkonna teadlikkusest ja valmisolekust LEADER toetusi taotleda, samuti on need abiks uue perioodi vajaduste hindamisel ning paremate toetusmeetmete välja töötamisel.

Küsitlus „Lõuna-Järvamaa koostöökogu kogukonna ning elukeskkonna meetmete mõju hindamine“

Küsitlusele laekus 20 ankeeti, neist 3 on märkinud peamiseks tegevuskohaks Imavere piirkonna, 1 on märkinud Järvamaa, 2 on jätnud piirkonna märkimata ning ülejäänud 14-l juhul on tegevuspiirkonnaks märgitud Türi vald või mingi väiksem piirkond sellest. Vastanute tegevusvaldkondade haare on lai – külaelu ja piirkonna arendamisest kultuuri, spordi, hariduse teemade ning laagrite, seminaride, koolituste korraldamiseni. Lisaks veel vanemaealiste sotsiaalne tervis, pärandi hoidmine, muuseumi pidamine ning muugi.

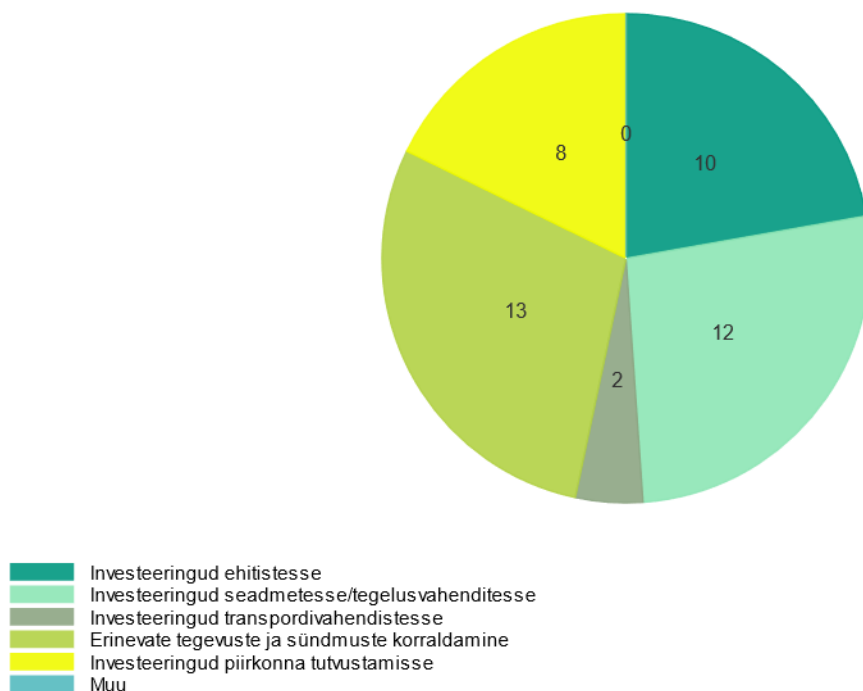
Kogukonna ja elukeskkonna arendamisega seotud toetusmeetmetest oli teadlik 20-st vastajast 17, so 85%. Vastanutest rohkem kui pooled (13) on taotlemise võimalust ka kasutanud, neist omakorda pooled lausa mitmel korral. Ülejäänud on vastanud, et ei oma taotlemiseks sobilikku organisatsiooni, ei ole olnud projektiideed, mida taotluseks vormistada või pole lihtsalt olnud aega, et põhitöö kõrvalt projektidega tegeleda.

Taotlenutest pooled peavad taotlemise protsessi suhteliselt lihtsaks või lihtsaks. Ühe vastaja kommentaar: „Kui tead täpselt, mida tahad ja kuidas tahad, südamest ja hingest, siis on lihtne kirjeldada olukorda ja soovitud tulemust“. Samuti on abi konsulantide näol telefonikõne või kirja kaugusel. Need, kes märkisid, et taotlemine on nende jaoks suhteliselt keeruline, peavad vajalikuks nõustamiste, õppepäevade ja infopäevade korraldamist.

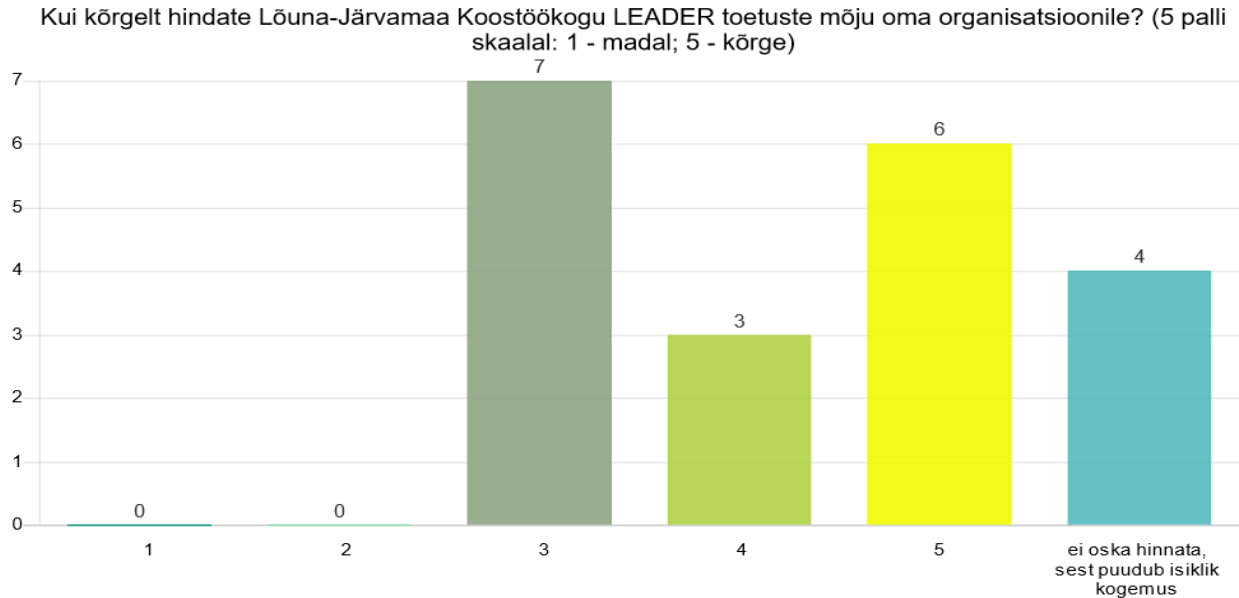
Kolmeteistkümnest taotlemisest 11-l juhul on toetuse saamine õnnestunud, neist omakorda 8 vastajat on suhteliselt lihtsaks hinnanud ka projekti elluviimise. Kaks taotlejat on projekti elluviimise suhteliselt keeruliseks hinnanud ning 1 taotleja, kes lausa loobus projekti elluviimisest, märkis kommentaariks, et LEADER meede ei sobinud restaureerimise nõuetega ja oli kohati tema hinnangul vastuoluliste nõudmistega.

Millisteks tegevusteks sooviksite lähiaastatel toetust taotleda? Palume märkida kuni 3 tähtsamat.

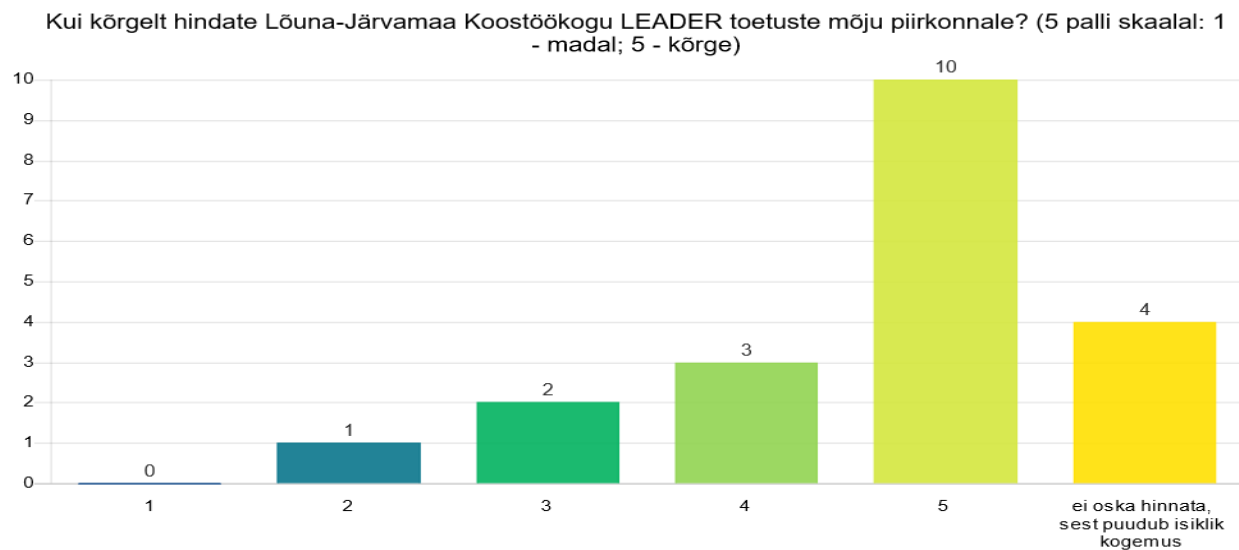

Laekunud vastustest selgus, et lähiaastatel soovitakse toetust taotleda enam erinevate tegevuste ja sündmuste korraldamiseks, seadmete või tegelusvahendite soetamiseks ning ruumide/hoonete remondiks ja korrastamiseks.

Taotlenutest ja toetuse saajatest 6 inimest avaldas arvamust, et nad oleksid kavandatud tegevused/investeeringud ellu viinud ka ilma LEADER toetuseta, siiski hinnatakse LEADER toetuste mõju oma organisatsioonile suhteliselt kõrgeks.

Suhteliselt kõrgelt hinnatakse LEADER toetuste mõju ka kogu piirkonnale, tervelt 10 inimest on sellele küsimusele skaalal 0-5 andnud maksimumpunktid.

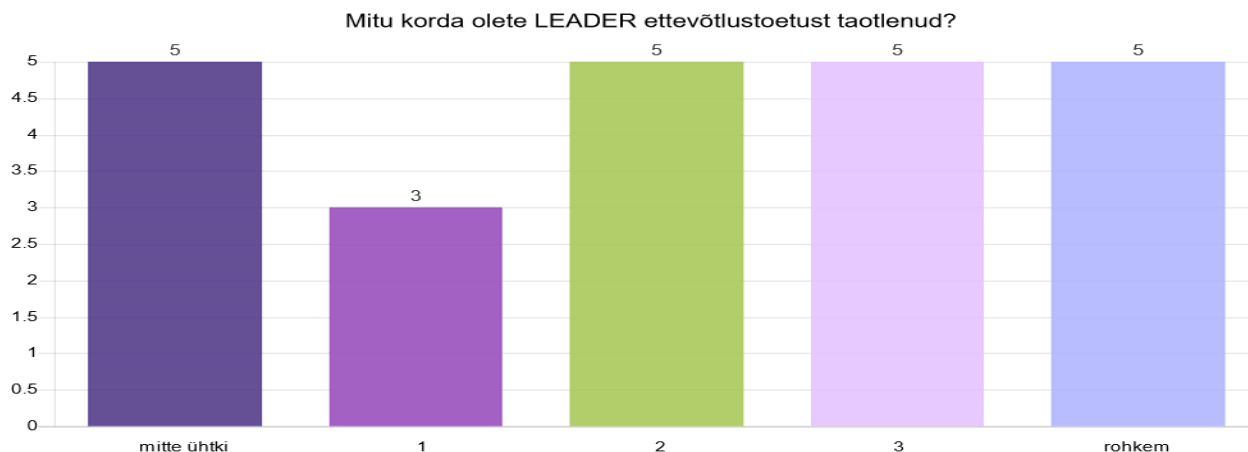
Küsitlus „Lõuna-Järvamaa koostöökogu LEADER ettevõtlusmeetmete mõju hindamine“

Saadetud e-küsitlusele laekus ettevõtjatelt vastustega 23 ankeeti. Enamuse (16, ehk 69,6%) vastanute ettevõtte oli vanuses 11-30+ aastat, 1 ettevõtte jäi vanusegruppi 0- 5 aastat ning 6 ettevõtet vanusesse 6-10 aastat. Paljude vastanute peamiseks tegevuskohaks oli märgitud Türi linn või Türi vald, muid tegevuspiirkondi (Imavere, Järva vald, Järvamaa, kogu Eesti) märgiti 9 juhul. Uuringus osalenud ettevõtted olid enamasti 1-9 töötajaga mikroettevõtted või FIE-d, üle 10 töötaja märgiti ainult 3 juhul. Ettevõtete tegevusvaldkonnad olid niivõrd erinevad, et mingit gruppi välja tuua ei olegi põhjust, kui siis ehk ainult 5 põllumajanduse valdkonna esindajat.

91,3% vastanutest märkis, et nad on Lõuna-Järvamaa Koostöökogu ettevõtlusmeetmetest teadlikud. Enamus neist on LEADER toetust ka taotlenud ning 17 juhul on toetuse saamine ka õnnestunud.

Need, kes pole taotlenud, on põhjusena märkinud näiteks ajapuuduse, et pole oskusi ja võimalusi projekti kirjutamiseks, et puudu on jäänud pealehakkamisest. Ühel juhul oli märgitud, et toetussummad on liiga väikesed.

Paar teistest erinevat kommentaari oli siin veel: „Hindamisel võiks olla võõrad inimesed, kes hindavad projekti, mitte inimest selle taga“ ning „Avalik raha on saatanast. Kui ettevõttel on hea plaan, siis kannab see ka ilma toetuseta“.

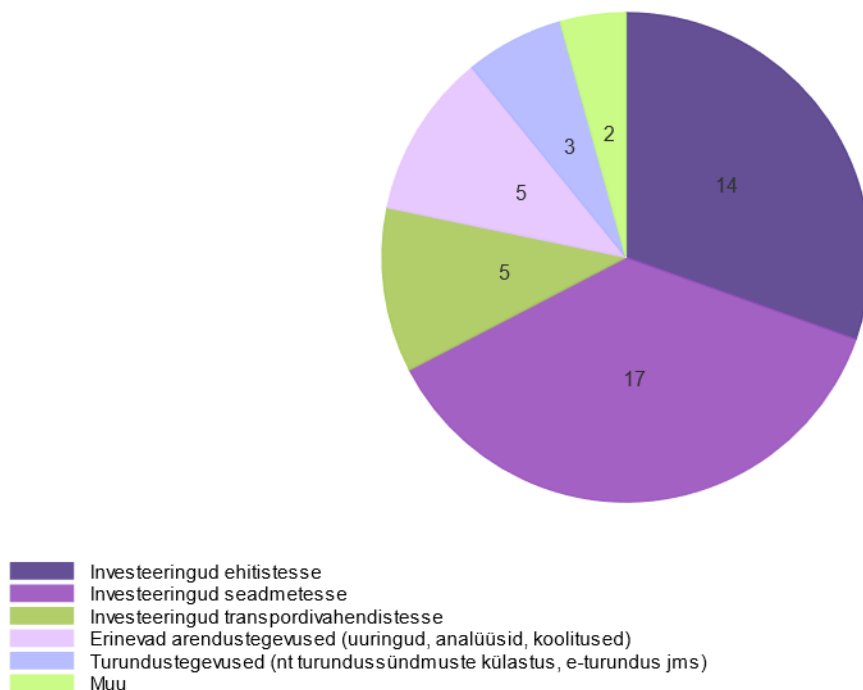

Kui suurem osa vastanutest hindavad taotlemise protsessi suhteliselt lihtsaks, siis veidi vähem kui pooled (39,1%) vastanutest hindavad LEADER toetuse taotlemise protsessi vastupidiselt suhteliselt keeruliseks. Selgituse või täpsustusena on lisatud, et jutustavat osa on liiga palju, paljud küsimused on laialivalguvad või ebaselged, mõnikord ei ole täpselt aru saada mida mis lahtrisse peab kirjutama, keeruline on taotluslehe loogika. Samas on kommentaaridena nimetatud ka seda, et õnneks on alati olemas abivalmid inimesed, kes juhendavad, et LJKK-st saab vajadusel head ja asjakohast nõu. Soovitustena on märgitud, et küsimused võiksid olla elulised ja et hindama ei peaks ilusat juttu.

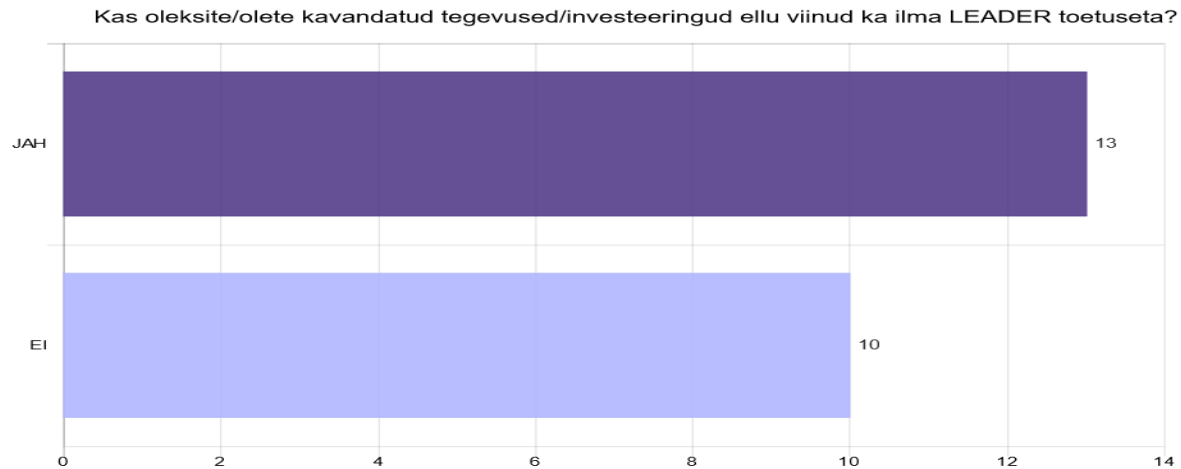
Suhteliselt lihtsaks või lausa lihtsaks on hinnatud ka ettevõtluse projekti elluviimist. Kommentaariks on märgitud sedagi, et mitu korda tehes läheb järjest lihtsamaks.

Küsimusele „Millisteks tegevusteks taotlesite toetust või sooviksite enim toetust taotleda“ palusime küsitluses ära märkida kuni 3 vastuse varianti. Saime kokku 46 vastust. Ülekaalukamalt said punkte investeeringud seadmetesse ning investeeringud ehitistesse. Investeeringuid transpordivahenditesse peeti oluliseks 5 juhul, ning erinevaid „pehmeid“ tegevusi oli kokku märgitud ainult 8 korral 46-st.

Millisteks tegevusteks taotlesite toetust või sooviksite enim toetust taotleda? Palume märkida kuni 3 tähtsamat.

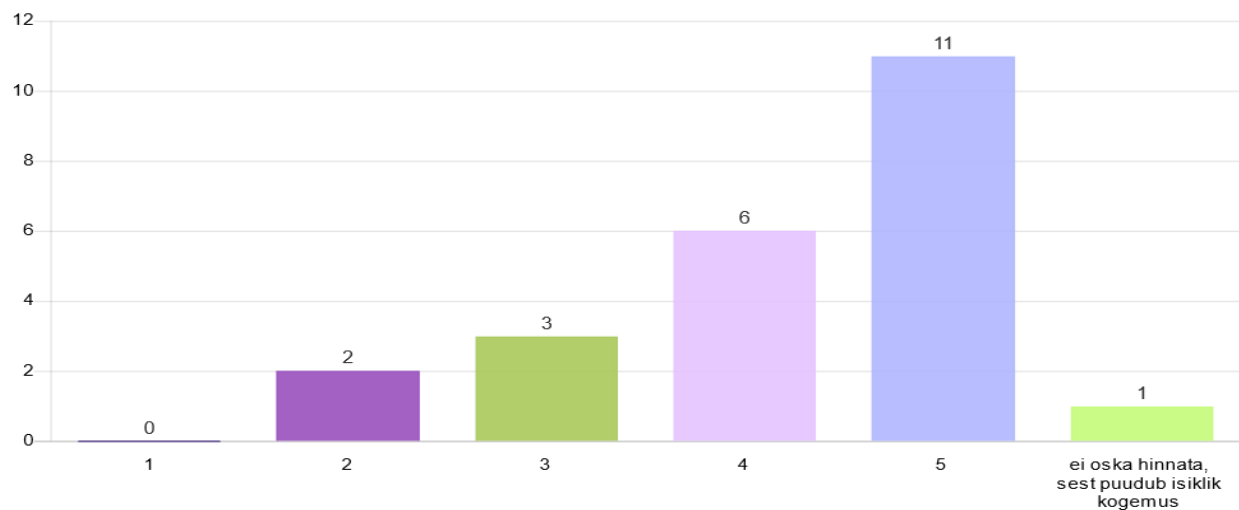

Vastanutest 56,5% väitis, et oleks kavandatud investeeringud ellu viinud ka ilma LEADER toetuseta, kuid 10 ehk 43,5% arvas, et poleks seda teinud.

LEADER toetuste mõju hinnatakse ettevõtjate poolt üldiselt kõrgeks.

Kui kõrgelt hindate 5 palli skaalal Lõuna-Järvamaa Koostöökogu LEADER toetuste mõju? (1 - madal; 5 - kõrg)

Kokkuvõte ja järeldused

LEADER toetustest ollakse üldiselt teadlikud, kuid taotlemise võtavad ette siiski need, kelle jaoks toetuse saamine oluline on, kes ei karda läbi teha taotlemise protsessi ning kellel selleks ka aega ja oskusi on. Kui taotlus esitatud ning positiivne otsus käes, siis projekti elluviimine on juba oluliselt lihtsam. LJKK tegevmeeskonna näol on taotlejatele personaalne tugi igati olemas, kuid olulised on endiselt ka infopäevad ja koolitused. Mõnevõrra tuleks korrastada taotlusvorme ning täpsustada ja läbi paistvamaks muuta hindamiskomisjoni tööd.

Piirkonna peamisteks vajadusteks on olnud ning on ka edaspidi investeeringud seadmetesse ja hoonetesse, mittetulundusühingute puhul hinnatakse kõrgelt ka vajadust toetada erinevaid pehmeid tegevusi ning sündmuste korraldamist. Kuigi paljudel juhtudel märgitakse, et investeering oleks tehtud või tehakse ka ilma LEADER toetuseta, näitab see siiski seda, et projektidesse kirja pandud vajadused on taotlejate jaoks tõesti olulised olnud. Selle üle, et oleme saanud ettevõtjatele või ka teistele taotlejatele toeks olla ning nemad on saanud eraldatud toetuse tõttu edasi areneda või vabanenud summad muuks otstarbeks suunata, võime ainult rõõmu tunda.

Vaatamata suhteliselt väikestele toetussummadele on LEADER toetuste mõju nii üksikutele ettevõtetele (ühingutele) kui piirkonnale tervikuna vägagi suur.